

7 Pojistné na sociální zabezpečení

7.1 Zaměstnanci a jejich vyměřovací základ

Pro účely platby pojistného jsou za zaměstnance považovány následující osoby:

- zaměstnanci v pracovním poměru,
- příslušníci Policie ČR, Hasičského záchranného sboru ČR, Celní správy ČR, Vězeňské služby ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace a vojáci z povolání,
- státní zaměstnanci podle služebního zákona,
- členové družstva v družstvech, jestliže mimo pracovněprávní vztah vykonávají pro družstvo práci,
- zaměstnanci činní na základě dohody o pracovní činnosti a zaměstnanci činní na základě dohody o provedení práce (jen za dále uvedených podmínek),
- pracovníci v pracovním vztahu uzavřeném podle cizích právních předpisů,
- soudci,
- členové zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří jsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří před zvolením do funkce člena zastupitelstva nebyli v pracovním poměru, ale vykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstva,
- poslanci Poslanecké sněmovny a senátoři Senátu Parlamentu ČR,
- členové vlády, prezident, viceprezident a členové Nejvyššího kontrolního úřadu, členové Rady pro rozhlasové a televizní vysílání, předseda Energetického regulačního úřadu, členové Rady Ústavu pro studium totalitních režimů, členové Rady Českého telekomunikačního úřadu, finanční arbitr, zástupce finančního arbitra, Veřejný ochránce práv a zástupce Veřejného ochránce práv,
- fyzické osoby, které jsou podle zvláštního zákona jmenovány nebo voleny do funkce vedoucího správního úřadu nebo do funkce statutárního orgánu právnické osoby zřízené zvláštním zákonem, popřípadě do funkce zástupce tohoto vedoucího nebo statutárního orgánu, pokud je tímto vedoucím nebo statutárním orgánem pouze jediná osoba, a jmenováním nebo volbou těmto osobám nevznikl pracovní nebo služební poměr, a fyzické osoby, které podle zvláštního zákona vykonávají veřejnou funkci mimo pracovní nebo služební poměr, pokud

se na jejich pracovní vztah vztahuje ve stanoveném rozsahu zákoník práce,

- dobrovolní pracovníci pečovatelské služby,
- osoby pečující o dítě a osoby, které jsou vedeny v evidenci osob, které mohou vykonávat pěstounskou péči na přechodnou dobu, je-li těmto osobám vyplácena odměna pěstouna podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí,
- odsouzení ve výkonu trestu odnětí svobody zařazení do práce a osoby ve výkonu zabezpečovací detence zařazené do práce,
- státní zaměstnanci podle zákona o státní službě,
- osoby činné v poměru, který má obsah pracovního poměru, avšak pracovní poměr nevznikl, neboť nebyly splněny podmínky stanovené pracovní právními předpisy pro jeho vznik,
- společníci a jednatelé společnosti s ručením omezeným a komanditisté komanditní společnosti, jestliže mimo pracovní vztah vykonávají pro ni práci, a ředitelé obecně prospěšné společnosti, jestliže mimo pracovní vztah vykonávají pro ni práci,
- prokuristé,
- členové kolektivních orgánů právnické osoby, kteří nejsou výše vyjmenováni,
- likvidátoři,
- vedoucí organizačních složek právnické osoby uvedených v § 167c zákona o nemocenském pojištění, jejichž místo výkonu práce je trvale v České republice,
- osoby pověřené obchodním vedením na základě smluvního zastoupení,
- fyzické osoby výše neuvedené, s výjimkou členů zastupitelstev územních samosprávných celků a zastupitelstev městských částí nebo městských obvodů územně členěných statutárních měst a hlavního města Prahy, kteří nejsou pro výkon funkce dlouhodobě uvolnění nebo kteří nevykonávají funkci ve stejném rozsahu jako dlouhodobě uvolnění členové zastupitelstev.

Všechny výše uvedené osoby jsou za zaměstnance považovány v době zaměstnání, v souvislosti s nímž jim plynou nebo by mohly plynout příjmy ze závislé činnosti, které jsou nebo by byly, pokud by podléhaly zdanění v České republice, předmětem daně z příjmů podle zákona o daních z příjmů, a nejsou od této daně osvobozeny.

Podmínky účasti zaměstnanců na pojištění (s výjimkou zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce)

- Výkon zaměstnání na území ČR (včetně přechodného výkonu práce mimo území ČR, je-li místo výkonu práce trvale v ČR) nebo v cizině pro zaměstnavatele se sídlem na území ČR, pokud místo výkonu práce je trvale v cizině a zaměstnanci nejsou povinně účastni důchodového pojištění podle předpisů státu, ve kterém trvale vykonávají zaměstnání, a mají trvalý pobyt na území ČR nebo jiného členského státu EU, a

- sjednaná částka započitatelného příjmu z tohoto zaměstnání za kalendářní měsíc činí alespoň částku rozhodnou pro účast na pojištění, tj. v roce 2019 a 2020 částku 3.000 Kč, od 1. 1. 2021 se částka rozhodná pro účast na pojištění zvýšila na částku 3.500 Kč.
- Zahraniční zaměstnanec je účasten pojištění, pokud je podle zákona o důchodovém pojištění dobrovolně účasten důchodového pojištění jako zaměstnanec zahraničního zaměstnavatele a přihlásí se k pojištění.

Podmínky pojištění zaměstnanců činných na základě dohody o provedení práce

- Účast jen v těch kalendářních měsících po dobu trvání dohody o provedení práce, do nichž jim byl zaměstnavatelem zúčtován započitatelný příjem z dohody o provedení práce v částce vyšší než 10.000 Kč.
- V případě více dohod o provedení práce u jednoho zaměstnavatele se odměny z těchto dohod pro určení podmínky pojištění v jednotlivých měsících sčítají; za téhož zaměstnavatele se považuje též právní nástupce zaměstnavatele.

Poznámka

Zaměstnanec je pro účely zákona o pojistném na sociální zabezpečení definován v § 3 zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (poslední novela vyhlášená ve Sbírce zákonů č. 255/2020 Sb. a s účinností od 1. 1. 2021 zák. č. 285/2020 Sb.).

Vznik a zánik pojištění zaměstnanců

- Pojištění vzniká zaměstnanci dnem, ve kterém začal pro zaměstnavatele vykonávat práci, a zaniká dnem skončení doby zaměstnání (výjimky pro některé typy zaměstnanců jsou uvedeny v § 10 odst. 3 zákona o nemocenském pojištění).
- U zaměstnance v pracovním poměru se za den, ve kterém začal vykonávat práci, považuje též den přede dnem započítání výkonu práce, za který mu příslušela náhrada mzdy nebo platu nebo za který se mzda nebo plat nekrátí (například svátek).

Vyměřovací základ zaměstnanců (viz § 5 zák. o pojistném na sociální zabezpečení) je úhrnem příjmů, které:

- jsou předmětem daně z příjmů FO podle ZDP,
- nejsou od této daně osvobozeny,
- jsou příjmem zúčtovaným zaměstnavatelem zaměstnanci v souvislosti se zaměstnáním, které zakládá účast na nemocenském pojištění nebo jen na důchodovém pojištění.

Poznámka

Zúčtovaný příjem - plnění, které bylo v peněžní nebo nepeněžní formě nebo formou výhody poskytnuto zaměstnavatelem zaměstnanci nebo předáno v jeho prospěch, popřípadě připsáno k jeho dobru anebo spočívá v jiné formě plnění prováděné zaměstnavatelem za zaměstnance.

Do vyměřovacího základu patří také

- odměna pěstouna vyplácená podle zákona o sociálně-právní ochraně dětí,
- mzdové nároky zaměstnanců vyplacené úřadem práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele; ty se považují za příjmy zúčtované zaměstnavatelem zaměstnanci v rozsahu, ve kterém je zaměstnavatel zaměstnancům nezúčtoval.

Do vyměřovacího základu nepatří

- náhrada škody podle ZP,
- odstupné a další odstupné, odchodné a odbytné poskytované na základě zvláštních právních předpisů (např. ZP),
- odměna při skončení funkčního období náležející podle zvláštních právních předpisů (zastupitelům obcí, krajů, hl. města Prahy),
- věrnostní přídavek horníků (zákon č. 62/1983 Sb., ve znění zák. č. 198/2006 Sb.),
- jednorázová sociální výpomoc poskytnutá zaměstnanci k překlenutí jeho mimořádně obtížných poměrů vzniklých v důsledku živelní pohromy, požáru, ekologické nebo průmyslové havárie nebo jiné mimořádně závažné události,
- plnění poskytnuté poživateli starobního důchodu nebo invalidního důchodu pro invaliditu 3. stupně po uplynutí jednoho roku ode dne skončení zaměstnání.

Poznámka

Vyměřovací základ zaměstnanců zaměstnaných podle cizích právních předpisů se vypočte obdobně jako vyměřovací základ zaměstnanců zaměstnaných podle českých právních předpisů.

7.1.1 Smluvní zaměstnanec

- Definován v § 3 písm. o) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, jako zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení (= zahraniční zaměstnavatel), je-li činný v České republice u smluvního zaměstnavatele (= PO nebo FO se sídlem na území České republiky, u níž jsou v České republice činní zaměstnanci zahraničního zaměstnavatele považováni v České republice za smluvní zaměstnance, pokud podle smlouvy uzavřené se zahraničním zaměstnavatelem jsou příjmy smluvních zaměstnanců vypláceny smluvním zaměstnavatelem nebo jsou smluvním zaměstnavatelem uhrazovány zahraničnímu zaměstnavateli - definován v § 3 písm. p) zákona č. 187/2006 Sb.).
- Smluvní zaměstnavatel je povinen z jeho vyměřovacího základu odvádět pojistné na důchodové pojištění, nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.
- Jeho vyměřovacím základem je příjem zúčtovaný mu smluvním zaměstnavatelem, který se snižuje nejvýše o 40 %, je-li v úhradách smluvního zaměstnavatele zahraničnímu zaměstnavateli obsažena i částka za zprostředkování práce smluvního zaměstnance.

7.1.2 Zahraniční zaměstnanec

- Definován v § 3 písm. q) zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, jako zaměstnanec zaměstnavatele, jehož sídlo je na území státu, s nímž Česká republika neuzavřela mezinárodní smlouvu o sociálním zabezpečení (= zahraniční zaměstnavatel), pokud je činný v České republice ve prospěch zahraničního zaměstnavatele.
- Je účasten nemocenského pojištění, pokud podá přihlášku, musí se však zároveň dobrovolně účastnit důchodového pojištění. Účast vzniká dnem uvedeným na přihlášce, nejdříve však dnem jejího podání, a zaniká dnem skončení činnosti na území České republiky nebo prvním dnem kalendářního měsíce, za který nebylo ve stanovené lhůtě nebo výši zaplacen pojištění, anebo dnem uvedeným v odhlášce z pojištění.
- Výši měsíčního vyměřovacího základu pro pojištění na nemocenské pojištění si určuje sám; minimem je vyměřovací základ, který si určil pro důchodové pojištění; zároveň nesmí být menší než dvojnásobek částky rozhodné pro účast na nemocenském pojištění (tzn. do 31. 12. 2018 částka 5.000 Kč, od 1. 1. 2019 6.000 Kč, v důsledku zvýšení částky rozhodné pro účast na nemocenském pojištění od 1. 1. 2021 byla rozhodná částka od téhož data zvýšena na 7.000 Kč).

7.1.3 Minimální a maximální vyměřovací základ zaměstnance

- Minimální vyměřovací základ zaměstnance není stanoven (nemůže být od ledna 2021 nižší než 3.500 Kč, tj. hranice pro účast na nemocenském pojištění).
- Maximální vyměřovací základ zaměstnance činí 48násobek průměrné mzdy (viz tabulka Minimální vyměřovací základ v části Pojistné na zdravotní pojištění). Jeho výše je stejná jako výše maximálního vyměřovacího základu OSVČ (viz následující tabulka Vyměřovací základ OSVČ pro pojištění na sociální zabezpečení).
- Z částky vyměřovacího základu zaměstnance nad zákonné maximum dosažené u jednoho zaměstnavatele za daný kalendářní rok se pojištění v daném roce neodvede (zaměstnancova ani zaměstnavatelova část).
- Pojištění zaplacené zaměstnancem z částky vyměřovacího základu přesahující maximální vyměřovací základ v daném roce při zaměstnání u více zaměstnavatelů (současně či postupně) představuje přeplatek zaměstnance na pojistném; tento přeplatek mu je vrácen na základě písemné žádosti doložené potvrzeními zaměstnavatele, a to nejdéle do 5 let od konce roku, v němž přeplatek vznikl.

7.1.4 Vyměřovací základ zaměstnavatele

- je roven součtu vyměřovacích základů jeho zaměstnanců.

7.2 Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na sociální zabezpečení

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Procento pro hlavní činnost	50 %	50%	50 %	50 %	50 %
Rozhodný všeobecný vyměřovací základ (VZ) ¹⁾	27.156 Kč	28.250 Kč	30.156 Kč	32.510 Kč	34.766 Kč
Přepočítací koeficient pro úpravu VZ ¹⁾	1,0396	1,0612	1,0843	1,0715	1,0194 Kč
Minimální měsíční VZ pro hlavní činnost	7.058 Kč	7.495 Kč	8.175 Kč	8.709 Kč	8.861 Kč
Minimální měsíční VZ pro vedlejší činnost	2.824 Kč	2.998 Kč	3.270 Kč	3.484 Kč	3.545 Kč
Maximální měsíční VZ (hlavní, vedlejší)	112.928 Kč	119.916 Kč	130.796 Kč	139.340 Kč	141.764 Kč
Minimální roční VZ pro hlavní činnost	84.696 Kč	89.940 Kč	98.100 Kč	104.508 Kč	106.332 Kč
Minimální roční VZ pro vedlejší činnost	33.888 Kč	35.976 Kč	39.240 Kč	41.808 Kč	42.540 Kč
Maximální roční VZ (hlavní, vedlejší) ²⁾	1.355.136 Kč	1.438.992 Kč	1.569.552 Kč	1.672.080 Kč	1.701.168 Kč

¹⁾ Hodnoty všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se měsíční vyměřovací základ stanoví, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, stanoví vláda svým nařízením (přehled nařízení viz tabulka 6.3 Minimální vyměřovací základ OSVČ v části Zdravotní pojištění).

²⁾ Byla-li OSVČ v kalendářním roce též zaměstnancem, je tímto maximem omezen součet vyměřovacího základu (úhrnu vyměřovacích základů) zaměstnanec a vyměřovacího základu OSVČ.

7.2.1 Vyměřovací základ OSVČ pro pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti

- V důchodovém pojištění OSVČ nastala zásadní změna při posuzování výkonu vedlejší samostatné výdělečné činnosti (dále jen SVČ) od 1. 1. 2014. Ta je považována za vedlejší v těch kalendářních měsících, v nichž byla SVČ vykonávána alespoň po část měsíce, a přitom alespoň po část této doby trvaly skutečnosti považované za důvody pro výkon vedlejší SVČ. Stane-li se OSVČ např. v roce 2021 zaměstnancem (zákonem uznávaný důvod pro výkon vedlejší činnosti) od 15. ledna, bude považována za OSVČ vedlejší už od **1. 1. 2021**, pokud vedlejší činnosti od tohoto data oznámila. Za OSVČ vykonávající vedlejší činnost může být od r. 2014 považována i OSVČ, která je účastna nemocenského pojištění OSVČ. Podmínka, která určovala, že OSVČ, která je účastna nemocenského pojištění, nemůže být považována za OSVČ vykonávající vedlejší činnost, přestože trvaly důvody pro vedlejší činnost, byla od **1. 1. 2014 zrušena**.
- Výši vyměřovacího základu pro pojistné na důchodové pojištění si OSVČ určuje sama (v rozsahu zákonného minima a maxima podle zásad uvedených v zák. č. 589/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů).
- **Maximální roční vyměřovací základ** je stanoven v § 15a zák. č. 589/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů **jako 48násobek průměrné mzdy** – viz tabulka 6.3 Minimální vyměřovací základ OSVČ v části Zdravotní pojištění).
- **Minimální vyměřovací základ** je určen
 - a) procentní sazbou (nesmí činit méně než 50 % daňového základu vypočteného podle zásad daně z příjmů platných pro OSVČ) a
 - b) absolutní pevnou částkou. Absolutní minimální vyměřovací základ se počítá samostatně pro hlavní a vedlejší činnost a je tvořen násobkem počtu měsíců výkonu příslušné samostatné výdělečné činnosti a minimálního měsíčního vyměřovacího základu, z něhož se platí zálohy na pojistné pro daný druh výdělečné činnosti.
- **Minimální roční vyměřovací základ** se snižuje o 1/12 za každý měsíc, ve kterém nastala jedna z možností:
 - ani jeden den netrvala účast na důchodovém pojištění OSVČ
 - po celý kalendářní měsíc měla OSVČ nárok na výplatu nemocenského nebo peněžitě pomoci v mateřství jako OSVČ.
- **Pro hlavní samostatnou výdělečnou činnost** se vyměřovací základ určí z částky ne nižší než minimální roční vyměřovací základ pro hlavní činnost a ne vyšší než maximální roční vyměřovací základ.
- **Pro vedlejší samostatnou výdělečnou činnost** se vyměřovací základ určí z částky ne nižší než minimální roční vyměřovací základ pro vedlejší činnost a ne vyšší než maximální roční vyměřovací základ.
- Pokud byla vykonávána v daném roce jak **hlavní, tak vedlejší**

samostatná výdělečná činnost, určí se vyměřovací základ dle výše uvedených pravidel pro každý měsíc samostatně a jejich součet vytvoří roční vyměřovací základ OSVČ.

- Účastní-li se OSVČ aspoň část měsíce nemocenského pojištění a zaplatí-li aspoň za jeden měsíc daného roku pojistné na nemocenské pojištění z vyššího vyměřovacího základu než byl vypočten v jejím loňském přehledu o pojistném, je její roční vyměřovací základ pro pojistné na důchodové pojištění roven součtu zvolených vyměřovacích základů na nemocenské pojištění.
- Vyměřovací základ se nesnižuje o daňovou ztrátu podle § 34 odst. 1 zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů.
- Výpočet je podrobně popsán v § 5b zákona č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů.

7.2.2 Vyměřovací základ OSVČ pro nemocenské pojištění

- **S účinností od 1. 1. 2014 se změnily podmínky i pro stanovení maximálního měsíčního základu pro nemocenské pojištění, a ty trvají dosud.** OSVČ si i nadále určuje měsíční základ nemocenského pojištění svou platbou. Podle § 5b odst. 3 zákona č. 589/1992 Sb., ve znění platném od 1. 1. 2014, však měsíční základ nemůže být nižší než dvojnásobek částky rozhodné podle předpisů o nemocenském pojištění pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění (nařízení vlády č. 381/2020 Sb., o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2019, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2021 a základní výměry důchodu stanovené pro rok 2021 a o zvýšení důchodu v roce 2021, a sdělení MPSV ze dne 30. 10. 2020 uveřejněném pod č. 436/2020 Sb. – částka rozhodná pro účast zaměstnanců na nemocenském pojištění činí od 1. 1. 2021 3.500 Kč, tj. měsíční základ pro nemocenské pojištění OSVČ činí od 1. 1. 2021 **7.000 Kč**) a zároveň nemůže být vyšší než částka rovnající se průměru, který z určeného (vypočteného) vyměřovacího základu na posledním přehledu o příjmech a výdajích (dále jen přehled) připadá na jeden kalendářní měsíc výkonu činnosti, přičemž k přehledu staršímu tří let se nepřihlíží. Je-li vypočtený průměr nižší než minimální měsíční základ, je měsíční základ roven minimálnímu měsíčnímu základu, tzn. 7.000 Kč, a platba pojistného na nemocenské pojištění činí 147 Kč (při sazbě 2,1 % z minimálního vyměřovacího základu). Byla-li v kalendářním roce, který bezprostředně předchází kalendářnímu roku, ve kterém se pojistné na NP platí, samostatná činnost zahájena (znovuzahájena), lze určený (vypočtený) vyměřovací základ za takový kalendářní rok použít pouze v případě, že činnost byla vykonávána **alespoň ve čtyřech kalendářních měsících**. Nelze-li určit maximální měsíční vyměřovací základ z naposledy podaného přehledu, rovná se polovině průměrné

mzdy platné pro daný kalendářní rok. **V roce 2021 je to částka 17.721 Kč a platba pojistného stanovena sazbou 2,1 % činí měsíčně 373 Kč.** Pokud však v předchozím roce měla OSVČ nárok na výplatu dávky z nemocenského pojištění OSVČ po celou dobu výkonu činnosti, pro výpočet maximálního vyměřovacího základu se použije rok předcházející roku, ve kterém trval nárok na výplatu dávky.

Poznámka

*Podle § 15 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění a § 23b odst. 4 zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti se za průměrnou mzdu považuje částka, která se vypočte jako součin všeobecného vyměřovacího základu za kalendářní rok, který o dva roky předchází kalendářnímu roku, pro který se průměrná mzda zjišťuje, a přepočítacího koeficientu pro úpravu tohoto všeobecného vyměřovacího základu, s tím, že takto vypočtená částka se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Podle nařízení vlády č. 381/2020 Sb., ve kterém je uveden všeobecný vyměřovací základ pro rok 2019 a výše přepočítacího koeficientu pro jeho úpravu, činí **průměrná mzda pro rok 2021 35.441 Kč.** Sazba pojistného 2,1 % je na základě zákona č. 32/2019 Sb. platná od 1. 7. 2019 (do té doby činila sazba pojistného na nemocenské pojištění 2,3 %).*

- Výše uhrazených záloh na důchodové pojištění nemá již od roku 2014 vazbu na výši měsíčního základu nemocenského pojištění ani na výši ročního vyměřovacího základu.
- OSVČ vedlejší, které nevznikla povinnost platit pojistné na důchodové pojištění a ani se k němu dobrovolně nepřihlásila (tzn. , neplatí pojistné na důchodové pojištění), může být už **od 1. 1. 2015 dobrovolně pojištěna na nemocenské pojištění, pokud se k němu přihlásila a začala platit zálohy na toto pojištění.**

Vedlejší samostatná výdělečná činnost

Samostatná výdělečná činnost se považuje za **vedlejší samostatnou výdělečnou činnost**, pokud OSVČ **v kalendářním roce:**

- vykonávala činnosti zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců, nebo
- vykonávala činnosti zakládající účast na důchodovém pojištění, jde-li o
 - jednatele, společníka s. r. o., komanditistu k. s. nebo ředitele obecně prospěšné společnosti pracujícího pro společnost mimo pracovněprávní vztah nebo
 - prokuristu, pokud se jeho příjem z činnosti prokuristy považuje za příjem ze závislé činnosti podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů,

nebo

- měla nárok na výplatu invalidního důchodu nebo jí byl přiznán starobní důchod, nebo
- měla nárok na rodičovský příspěvek nebo na peněžitou pomoc v mateřství nebo nemocenské z důvodu těhotenství a porodu, pokud tyto dávky náleží z nemocenského pojištění